

WOJEWODA LUBUSKI

Gorzów Wlkp., dnia 30 kwietnia 2014r.

Jerzy Ostrouch

NK-II.431.2.21.2014.RBur.

**Pan
Tadeusz Woźniak
Lubuski Wojewódzki
Lekarz Weterynarii**

Sprawozdanie

z kontroli doraźnej przeprowadzonej w trybie uproszczonym

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U.2009.31.206 ze zm.) oraz art. 51 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2011.185.1092) zespół kontrolny w składzie:

- Robert Burek – starszy inspektor w Wydziale Nadzoru i Kontroli – przewodniczący zespołu, upoważnienie do kontroli nr 109-1/2014 z dnia 4 kwietnia 2014r.,
- Małgorzata Wolejko – inspektor wojewódzki w Wydziale Nadzoru i Kontroli – upoważnienie do kontroli nr 109-2/2014 z dnia 4 kwietnia 2014r.

przeprowadził w dniach od 7 do 10 kwietnia 2014r. kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii w Zielonej Górze.

Funkcję Lubuskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii od 21 stycznia 2002 r. pełni p.Tadeusz Woźniak

(akta kontroli strona 6)

Przedmiotem kontroli było wykonywanie przez Lubuskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, jako organu Inspekcji Weterynaryjnej zadań określonych w art. 14 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o inspekcji weterynaryjnej (j.t. Dz. U. z 2010 r. Nr 112 poz. 744 ze zm.) Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013r. do 10 kwietnia 2014r.

W myśl art. 14 ust. 1 ww. ustawy wojewódzki lekarz weterynarii :

1.ustala kierunki działania, wydaje instrukcje określające sposób postępowania powiatowych lekarzy weterynarii na obszarze województwa oraz kontroluje sposób wykonywania przez nich zadań Inspekcji,

2.wydaje powiatowym lekarzom weterynarii polecenia dotyczące podjęcia określonych czynności oraz żąda od nich informacji z zakresu ich działania,

3.dokonuje analiz i ocen sytuacji epizootycznej, bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, środków żywienia zwierząt i wymagań weterynaryjnych przy ich produkcji na obszarze województwa,

4.opracowuje programy i plany dotyczące monitorowania zakażeń zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz plany gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt,

5.organizuje szkolenia dla urzędowych lekarzy weterynarii,

6.nadzoruje na obszarze województwa działania systemów informatycznych utworzonych i użytkowanych przez Inspekcję,

W okresie kontrolowanym Lubuski Wojewódzki Lekarz Weterynarii nie ustalał kierunków działania dla powiatowych lekarzy weterynarii, nie wydawał także instrukcji określających sposób postępowania powiatowych lekarzy weterynarii na obszarze województwa lubuskiego. Powiatowym lekarzom weterynarii przekazywane były natomiast informacje i instrukcje otrzymywane od Głównego Lekarza Weterynarii wraz z zobowiązaniem do egzekwowania. W ten sposób przekazano :

- Instrukcję Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWz.420-31/13 z dnia 28 marca 2013r. w sprawie postępowania przy przeprowadzaniu kontroli w rzeźniach pod względem dobrostanu zwierząt oraz raportowania o przeprowadzonych w tym zakresie kontrolach,

- Instrukcję Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWbz-500-7a/09 z dnia 1 października 2009r. w sprawie zasad postępowania przy realizacji nadzoru nad badaniami wykonywanymi przez podmioty produkujące środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego w zakresie ich bezpieczeństwa oraz kontroli procesów produkcji,

- pismo Głównego Lekarza Weterynarii z dnia 3 stycznia 2014r. GIWbż-507-3/2014 w sprawie weryfikowania badań właścicielskich prowadzonych w zakresie wdrożonego systemu HACCP,

Ponadto pismem z dnia z dnia 3 lutego 2014r. LWLW poinformował powiatowych lekarzy weterynarii o wejściu w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany innych rozporządzeń oraz uchylenia dyrektyw.

(akta kontroli strony 7- 11)

Wykonywania zadań inspekcji weterynaryjnej przez powiatowych lekarzy weterynarii jest objęte kontrolą. Wojewódzki Inspektorat Weterynaryjny sporządza roczne plany kontroli w których określa się zakres obszaru kontroli, wytypowane jednostki do kontroli oraz termin kontroli. W kontrolowanym okresie przeprowadzono kontrole w zakresie:

- weryfikacji aktualnych warunków weterynaryjnych podmiotów zajmujących się skupem zwierząt, pośrednictwem w obrocie, prowadzeniem miejsc gromadzenia zwierząt oraz miejsc odpoczynku zwierząt,
- zapewnienia warunków weterynaryjnych i ochrony praw zwierząt,
- prowadzenia rejestrów podmiotów nadzorowanych,
- identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- sprawowania nadzoru nad fermami zwierząt futerkowych i w zakresie dobrostanu,
- realizacji badań kontrolnych zakażeń zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt,
- kontroli dokumentacji w powiatowych inspektoratach weterynarii dotyczącej sprawowania nadzoru nad bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w szczególności oceny przeprowadzonej kwalifikacji zakładów do określonej kategorii ryzyka,
- poprawności sprawowania nadzoru w zakładzie produkującym produkty pochodzenia zwierzęcego,
- poprawności sprawowania nadzoru nad urzędowymi lekarzami weterynarii,
- realizacji programu badań kontrolnych - obecności substancji niedozwolonych oraz pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, żywności pochodzenia zwierzęcego oraz w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt,
- postępowania z materiałem szczególnego ryzyka (SRM),
- nadzoru nad paszami oraz ubocznymi produktami zwierzęcymi.

Niezależnie od prowadzenia czynności kontrolnych jednostka w oparciu o roczne programy przeprowadza w powiatowych inspektoratach weterynarii audyty procesu i spójności, których celem jest ocena jednolitości podejścia do kontrolowanych zagadnień w ramach kontroli urzędowych w aspekcie zarządzania, efektywności i weryfikacji.

W 2013 roku przeprowadzono 83 kontrole powiatowych lekarzy weterynarii. W 2014r. do dnia kontroli żadna z zaplanowanych kontroli powiatowych inspektorów weterynarii nie została zakończona, kilka jest w toku. W przeprowadzonych w 2013 r. kontrolach nie stwierdzono rażących nieprawidłowości, a w wypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydawano polecenia kontrolowanym powiatowym lekarzom weterynarii podjęcia działań naprawczych celem ich wyeliminowania. W aspekcie negatywnych zjawisk rzutujących na bezpieczeństwo żywności na terenie Polski wystąpiły problemy z przestrzeganiem dobrostanu zwierząt, szczególnie bydła w transporcie do rzeźni oraz w obszarze identyfikacji i rejestracji zwierząt. Na terenie województwa lubuskiego nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nielegalnego kupna, sprzedaży lub ubojni zwierząt.

(akta kontroli strony 12 - 89)

Lubuski Wojewódzki Lekarz Weterynarii korzystał ze swoich uprawnień i wydawał powiatowym lekarzom weterynarii polecenia dotyczące podjęcia określonych czynności oraz żądał informacji z zakresu ich działania. Polecenia dotyczyły:

- konieczności wzmożenia nadzoru nad zwrotami do zakładów produktów pochodzenia zwierzęcego,
- zwrócenia szczególnej uwagi na spełnienie wymagań transportowych (dokumentację, warunki transportu i stan zwierząt) w trakcie przeprowadzania kontroli środków transportu drobiu oraz bydła pochodzącego z Republiki Czeskiej oraz Republiki Słowacji, skierowanych do rzeźni na terenie Polski,
- przestrzegania zapisów wchodzącego w życie w dniu 9 maja 2013r. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać projekt technologiczny zakładu, w którym ma być prowadzona działalność w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego,
- przeprowadzenia w trybie pilnym szkoleń dla lekarzy weterynarii przypominających o problematyce ASF (Afrkański pomór świń),
- wzmożenia nadzoru weterynaryjnego na fermach jaj konsumpcyjnych,
- przygotowania się do misji inspektorów FVO dotyczącej nadzoru nad paszami,
- zwrócenia szczególnej uwagi na łamanie praw zwierząt w kontrolowanych gospodarstwach.

(akta kontroli strony 90 - 103)

Dokonywano analizy i oceny epizootycznej, bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, środków żywienia zwierząt i wymagań weterynaryjnych przy ich produkcji na obszarze województwa lubuskiego, na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych wg Roczno planu nadzoru i kontroli, wyników przeprowadzonych badań laboratoryjnych, statusu gospodarstw, a także na podstawie analizy poszczególnych sprawozdań rocznych przesyłanych z powiatów.

(akta kontroli strony 104 - 107)

Kontrola wykazała, że nie zostały opracowane wojewódzkie programy, o których mowa w art. 12 ust. 3 ustawy o inspekcji weterynaryjnej, tj.:

- program zwalczania chorób zakaźnych zwierząt i chorób odzwierzęcych podlegających obowiązkowi zwalczania,
- programu badań kontrolnych zakażeń zwierząt,
- programu monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego i środkach żywienia zwierząt,
- programu monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonyj do pojenia zwierząt oraz środkach żywienia zwierząt,
- programu realizacji rocznych planów urzędowej kontroli środków żywienia zwierząt i pasz leczniczych.

Zorganizowano i przeprowadzono 19 szkoleń i narad dla urzędowych lekarzy weterynarii, które dotyczyły:

- bezpieczeństwa żywności, pasz oraz ubocznych produktów zwierzęcych,
- realizacji programu zwalczania niektórych serotypów salmonella w stadach drobiu,
- zmian w programie zwalczania choroby Aujeszkyego u świń,
- programu szczepień lisów dzikich i zwalczania wścieklizny w Polsce,
- wzmocnienia na terytorium kraju nadzoru nad przemieszczaniem do rzeźni zwierząt gatunku konie i bydło, w szczególności przemieszczanych za pośrednictwem punktów skupu zwierząt,
- instrukcji GLW w sprawie nadzoru nad ubojem świń, bydła, kur lub kurcząt i indyków

- w rzeźniach,
- instrukcji GLW w sprawie postępowania przy przeprowadzaniu kontroli w rzeźniach pod względem dobrostanu zwierząt oraz raportowania o przeprowadzonych w tym zakresie kontrolach,
 - programu „Zero tolerancji”,
 - zagrożenia związanego z afrykańskim pomorem świń (ASF),
 - instrukcji GLW w sprawie postępowania organów IW przy zatwierdzaniu, zatwierdzaniu warunkowym, rejestracji przedsiębiorstw sektora spożywczego oraz zatwierdzaniu i cofaniu zatwierdzenia, a także przy wykreślaniu tych przedsiębiorstw z rejestru,
 - monitoringu chorób zakaźnych – wścieklizny, CSF dzików, choroby Aujeszkyego,
 - omówienia pisma GLW dotyczącego realizacji badań w kierunku wykrywania substancji przeciwbakteryjnych w wodzie, a w szczególności wytycznych dla powiatowych lekarzy weterynarii przy pobieraniu wody do pojenia zwierząt gospodarskich w kierunku wykrywania obecności antybiotyków,
 - technologii wędzenia mięsa oraz technologii wędzenia produktów rybołówstwa,
 - badań pasz docelowych i nie docelowych.

(akta kontroli strony 121 - 147)

Kierownik Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Gorzowie Wlkp. nadzoruje na obszarze województwa działanie systemu informatycznego CELAB, który został wdrożony w 2006r. w ramach projektu PHARE 2003/004-379/04.01.01. Celem programu jest usprawnienie pracy laboratoriów ZHW oraz umożliwienie przesyłania, gromadzenia i przetwarzania danych dotyczących wyników badań laboratoryjnych. Serwer systemu CELAB-LIMS znajduje się w siedzibie ZHW w Gorzowie Wlkp. CELAB-LIMS to aplikacja webowa przeznaczona do pracy w laboratorium, służąca do rejestracji próbek, wpisywania wyników i wystawiania dokumentów związanych z badaniami. Z systemem współpracuje aplikacja CELAB-TEREN – program pracujący w środowisku MS Windows służący do przygotowania protokołu pobrania próbki przez lekarzy weterynarii w terenie. Program daje możliwość wydruku protokołu i przesłania do laboratorium danych opisujących próbkę w postaci elektronicznej. CELAB-CBD to centralna baza danych gromadząca dane dotyczące wyników badań przeprowadzanych w weterynaryjnych laboratoriach diagnostycznych.

(akta kontroli strony 148- 149)

Powiatowi inspektorzy weterynarii do 28 lutego każdego roku przekazują wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informacje o realizacji zadań.

W związku z informacjami, które ukazały się w mediach kontrolujący zbadali sprawę niewłaściwych warunków utrzymywania koni w gospodarstwie w Modrzycy.

Ustalono, że Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nowej Soli w okresie od 26 marca do 4 kwietnia 2014r. przeprowadził 5 kontroli w gospodarstwie Pana Franciszka Gorzelanego w Modrzycy ul. Marii Konopnickiej 75, 67-106 Otyń, w zakresie warunków utrzymania, stanu zdrowia, dokumentacji leczniczej zwierząt gospodarskich oraz dokumentów identyfikacyjnych koni. Kontrola wykazała nieprawidłowości i wydano zalecenia, w tym dwa do natychmiastowego wykonania. Ponieważ kontrolowany nie wykonywał wszystkich zaleceń, a te które wykonał były niewystarczające, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nowej Soli zawiadomił organ właściwy z zakresu ochrony środowiska-Urząd Gminy w Otyniu oraz wydał w dniu 3 kwietnia 2014r. dwie decyzje administracyjne opatrzone klauzulą natychmiastowej wykonalności. W decyzjach nakazał zapewnienie właściwego dobrostanu zwierząt, opieki lekarsko-weterynaryjnej chorym koniowatym, wyrobienie brakujących dokumentów lub zastępczych dokumentów identyfikacyjnych koniowatych, dopełnienie wymaganych formalności w Polskim Związku Hodowców Koni Ziemi Lubuskiej oraz zakazał utrzymywania zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania i przemieszczania zwierząt z gatunku koniowatych do i z gospodarstwa. Ponadto pismem z dnia 7 kwietnia 2014r. zawiadomił Prokuraturę Rejonową w Nowej Soli o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa w związku ze złamaniem wydanego w jednej z ww. decyzji zakazu wywozu z gospodarstwa Pana Franciszka Gorzelanego zwierząt koniowatych.

W ramach nadzoru nad powiatowymi lekarzami weterynarii oraz poleceniem Głównego Lekarza Weterynarii Lubuski Wojewódzki Lekarz Weterynarii zarządził kontrolę w gospodarstwie Pana Franciszka Gorzelanego w Modrzycy, która została przeprowadzona w dniu 2 kwietnia 2014r. W trakcie kontroli dokonano oględzin pomieszczeń, w których utrzymywane są konie oraz terenu wokół budynku. Konie przebywały w boksach i na wybiegu między budynkami, zaopatrzonymi w ściółkę na warstwie obornika, stan koni oceniono na średni, stwierdzono brak jednego źrebięcia. Właściciel nie potrafił wyjaśnić braku źrebięcia. Stan porządku w gospodarstwie oceniono na bardzo zły, nieporządek, składowanie złomu, gruzu, hałdy obornika.

Po przeprowadzonej kontroli wystosowano pisma do powiatowych lekarzy weterynarii polecając wzmożoną realizację kontroli gospodarstw szczególnie pod względem dobrostanu zwierząt, a Powiatowym Lekarzom Weterynarii w Zielonej Górze i Nowej Soli ponadto o podjęcie działań, które doprowadzą do zaopatrzenia koni pochodzących z gospodarstwa z Modrzycy w wymagane przepisami dokumenty identyfikacyjne, jak również dokonania przez opiekunów tych koni zgłoszeń do rejestrów koni. Jednocześnie polecono współpracować w ww. zakresie z Polskim Związkiem Hodowców Koni w Zielonej Górze.

(akta kontroli strony 183 - 186)

Sprawdzono również rzetelność informacji przekazywanych w tej sprawie wojewodzie. Stwierdzono, że w informacji Lubuskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii z dnia 1 kwietnia 2014r. dotyczącej koni utrzymywanych w Modrzycy, podpisanej przez zastępcę LWLW Pana Zbigniewa Marksa, znajdowała się treść niezgodna z faktami. W informacji zawarto stwierdzenie „że: „w wyniku kontroli, w dniu 26 marca 2014r. zostały przez PLW w Nowej Soli wydane nakazy dotyczące poprawy warunków utrzymania zwierząt, m.in. wyjaśnić pochodzenie kości oraz szczątków padłych zwierząt, o których donosiły media”. Z ustaleń wynika, że informacja dotycząca kości padłych zwierząt została powzięta przez powiatowego lekarza dopiero w dniu 28 marca 2014r., podczas próby przeprowadzenia kolejnej kontroli w gospodarstwie w Modrzycy. Inspektorzy na obrzeżach gospodarstwa znaleźli wówczas szczątki elementów kostnych zwierząt, tj. czaszkę i żuchwę bydlęcą oraz kilka niezidentyfikowanych elementów kostnych i sporządzili dokumentację zdjęciową. Szczątki zostały zabezpieczone przez przebywających na miejscu funkcjonariuszy Policji.

W tej sytuacji zalecenie pokontrolne, o treści wskazanej w informacji przekazanej wojewodzie nie mogło być wydane.

(akta kontroli strony 187 - 189)

Zastępca LWLW wyjaśnił, że:” sporządzając informację dla WL dotyczącą koni utrzymywanych w Modrzycy w wynikach kontroli z dnia 26.03.2014r. omyłkowo (na zasadzie metody kopiuj-wklej) pisałem w pkt.5 informacje odnośnie wyjaśnień pochodzenia kości oraz szczątków padłych zwierząt; zamiast podać ją wyłącznie w ustaleniach z kontroli przeprowadzonej w dniu 31.03.2014r.”

(akta kontroli strona 190)

Wykonywanie kontrolowanych zadań oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zalecam:

- opracowanie wojewódzkich programów dotyczących realizacji zadań o których mowa w art. 12 ust. 3 ustawy o inspekcji weterynaryjnej;
- przekazywanie rzetelnych informacji o występujących zjawiskach, problemach
- poprawę współpracy z organizacjami, których celem jest ochrona zwierząt oraz komunikacji z mediami.

W terminie 3 roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma Pan prawo przedstawić do niego stanowisko, nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Informację o sposobie wykonania zaleceń lub o przyczynach ich niewykonania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości proszę przekazać w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania.

Jerzy Ostrouch

Podpisy osób kontrolujących:

.....

.....